

Istoria culturala a Tibetului

A scrie istoria culturala a indiferent carei tari poate parea o sarcina imensa - caci termenul de ``cultura`` acopera atat de multe activitati umane incat este practic imposibil ca un singur autor - sau chiar doi - sa cuprinda intreaga diversitate istorica prin care se manifesta...

Rating: Nu a fost evaluat inca

Pret:

Pret catalog: 23,00 lei

Pret cu reducere: 21,90 lei

Pretul de vanzare: 23,00 lei

[Pune o intrebare despre aceasta carte](#)

Descriere

A scrie istoria culturala a indiferent carei tari poate parea o sarcina imensa, caci termenul de "cultura" acopera atat de multe activitati umane incat este practic imposibil ca un singur autor, sau chiar doi, sa cuprinda intreaga diversitate istorica prin care se manifesta preocuparile culturale ale unui popor pe durate lungi de timp. Ar fi mai usor daca, in domeniile unde nu te simti competent, ai putea recurge in mai mare masura la scrierile si cercetarile altora, dar numarul savantilor tibetani importanti a fost dintotdeauna redus, si in mod corespunzator tematica pe care ei au putut sa o acopere. Iar sursele literare tibetane, la care am recurs de cate ori a fost posibil, te implica necontenit in probleme colaterale, interesante dar care distrag atentia, terenul virgin fiind inca atat de vast. Constienti de aceste limitari, ne-am propus sa scriem fara false pretentii si speram ca aceasta lucrare sa serveasca in urmatoorii cativa ani ca o expunere adecvata a istoriei tibetane in limitele impuse de cunoasterea actuala. Ramanem totodata constienti de posibilitatea ca unii colegi ai nostri din alte tari sa fi scris despre anumite aspecte ale acestui studiu cu o competenta mult mai mare decat a noastra, si ii rugam sa fie ingaduitori cand expediem in cateva cuvinte chestiuni care pentru ei inseamna atat de mult. In acest sens trimiterele la lucrarile lor specializate, ca si la ale noastre, se fac in notele finale, reduse de altfel la minimum. Ne-am asumat sarcina sa scriem acum aceasta carte fiindca civilizatia poporului tibetan dispare in fata ochilor nostri, si cu exceptia catorva proteste timide ici si colo, restul lumii o lasa sa piara fara comentarii si fara regrete.

Numeroase civilizatii au decazut si s-au dezagregat in trecut, dar ocaziile de a asista la asemenea evenimente ca martor avizat sunt rare. Daca vom reusi sa trezim interesul cititorilor asupra acestei tragedii care, prin problemele umane implicate, ne afecteaza atat de intim si pe noi, munca ceruta de scrierea acestei carti va fi pe deplin rasplatita. Dispunerea simetrica in trei parti si noua capitole nu reprezinta o schema conceputa dinainte. De fapt, am inceput intr-un mod destul de diferit, lucrrurile aranjandu-se in felul acesta aproape de la sine pe masura ce asamblam materialul. Deoarece aspectele timpurii ale civilizatiei tibetane sunt atat de putin cunoscute, compararea diferitelor parti ale lucrarii noastre cu perioade similare din istoria occidentala poate fi utila prin situarea subiectului intr-un context mai familiar celor care iau prima oara contact cu el.

Tibetul din vremea primilor regi (Partea Intaia) prezinta analogii semnificative cu Anglia perioadei anglo-saxone si cu Europa apuseana sub franci, lombarzi, goti si alte popoare germanice, din aproximativ aceeasi perioada (intre secolele V si IX d.C.). Semnalam existenta aceluiasi tip

de sistem agricol stabil, bazat pe cresterea vitelor si oilor si a unor tipuri foarte apropiate de autoritate monarhica. In pofida ocupatiei anterioare a unor parti ale Europei de catre romani (fara analog in istoria Tibetului), probabil ca nivelul cultural si cel tehnologic erau comparabile. In sfera religiei se pot face comparatii frapante: atat in Europa apuseana cat si in Tibet practicile religioase indigene, bazate pe traditii orale, au ramas puternice, in timp ce o mare religie universala, crestinismul pe de o parte si budismul de cealalta, au inceput sa se consolideze cu sprijinul ocazional al unor conducatori locali interesati, dar in cea mai mare parte prin eforturile unor mici si energice comunitati monastice. Tibetul medieval (aproximativ intre secolele X si XV) prezinta numeroase analogii cu Evul Mediu european. De ambele parti marile religii universale au triumfat, aducand pe urmele lor o intreaga pleiada de noi idei filozofice, teme literare, arte si mestesuguri, in mare parte de origine greco-romana pentru noi si indiana pentru tibetani. Absorbind si reprelucrand tot acest material, atat Europa apuseana cat si Tibetul au dezvoltat civilizatii viguroase si pline de culoare, in care religiile institutionalizate, crestinismul si respectiv budismul, au jucat adesea roluri foarte lumesti, in pofida sfinteniei extraordinare a unora dintre adeptii lor. Doar cand ajungem la partea a treia a lucrarii, analogiile incetaza sa mai functioneze.

Evul Mediu european a luat sfarsit odata cu Renasterea, ducand la explorarea unor noi domenii ale cunoasterii, care au inceput in curand sa ameninte toate fundamentele traditionale pe care se bazasera stadiile anterioare ale civilizatiei noastre. Dar pe masura ce vechile forme se dezintegrau, noi ne straduim mereu sa le refacem, astfel ca, desi a luat fiinta un tip complet nou de civilizatie, ea a reusit sa-si pastreze cateva radacini solid ancorate in trecut. Tibetanii, pe de alta parte, asemeni tuturor celorlalte culturi orientale, nu au cunoscut o astfel de renastere; lipsindu-le o inspiratie proaspata din exterior, ei au continuat sa traiasca in limitele a ceea ce devenisera de acum forme stereotipe. Una cate una, marile civilizatii ale Rasaritului au fost obligate sa ajunga la un compromis cu viguroasa dar violenta lume apuseana.

Tibetul s-a numarat printre ultimele tari din Asia silita sa-si deschida portile (intamplator de catre engelzi) si este marea sa tragedie ca autorii actualului rapt sunt niste searbezi comunisti chinezi, prea putin interesati sa-si inteleaga propriile valori culturale traditionale, ca sa nu mai vorbim de ale tibetanilor. Dintre materialele folosite pentru studiul nostru, trebuie sa mentionam in mod deosebit textele si documentele descoperite in pesterile din Tun-huang, in Turkestanul chinez, la inceputul acestui secol. Despre ele vom vorbi mai pe larg (pp.76-77), aici fiind suficient sa notam ca inainte sa se dispuna de acest material, cunostintele privitoare la istoria Tibetului proveneau in mare parte din scrierile ulterioare ale istoricilor budisti tibetani, care au scris din punctul de vedere al religiei lor. Perioada prebudista a istoriei tibetane ii interesa numai in masura in care o puteau raporta la teme budiste. Folosind textele tibetane de la Tun-huang, impartite acum intre Londra si Paris, am incercat sa oferim in primul capitol o expunere succinta a perioadei timpurii din istoria Tibetului (cu incepere din secolul al VI-lea d.C.), despre care tibetanii insisi stiu putine lucruri.

Reviews

Nu exista comentarii pentru acest produs.